

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Az „UJ KELET” telefonjai

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal — — — 977
Zs. N. Sz. — — — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ESZAK-KELETI NEMZETPOLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában

Egész évre — — 430

Félévre — — 240

Negyedévre — — 130

Egy hónapra — 43

Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 2 lej

Csehszlovákiában

Egy hónapra — 12 ck

Egy szám — 1 ck

VI. évfolyam, 21. szám

Cluj -- Kolozsvár, 5683. Adar 26.

1923. március 14. Szerda

Menekülés a vád elől

Románia mai közhangulatára és politikai mentalitására keresve sem lehetne jellemzőbb példát találni, mint ezt a ploestii népgyűlést. Fontos esemény volt ez, bennünket erdélyiek közelről is érdeklő. Az erdélyi román nemzeti párt itt tartotta meg első regátbéli népgyűlését. Ugyászólván új zászlóbontása volt ez annak a pártnak, amely a gyulafehérvári gondolatot a megnagyobbodott Románia fundamentumává akarta tenni. A párt, ha gyakorlatban nem is nyílt meg alkalma, de elveiben és programjában vaskövetkezéssel hű maradt a gyulafehérvári gondolathoz és egyetlen alkalmat sem mulasztott el, amikor újra és újra az ország elé tárhatta a gyulafehérvári szentesített néphatározatot. Egész természetesnek tartottuk, hogy a ploestii zászlóbontás csak kiterjesztése lesz a küzdelemnek, amelyet a párt olyan kitartással folytatott eddig. A ma érkezett tudósításokban meglepődéssel olvassuk, hogy a ploestii népgyűlésen egészen más történt. Nem lehet ugyan nyílt pálfordulásról beszélni, a szónokok keményen támadták a kormányt és rendszerét, nem fukarkodtak a kiméletlen kritika nyiláival, de egy defenzív mozdulattal elhárították maguktól Gyulafehérvárt. És éppen a párt legmarkánsabb alakja, a nyilászavú Vajda Sándor vállalta a különös szerepet.

„Azt a vádat dobta Cuza professzor a köztudatba, — mondotta Vajda Sándor — hogy a zsidók egyedül nekem köszönhetik, hogy a békeszerződés biztosította jogukat, mert Bratianu nem írta volna alá ezt a békeszerződést.” Mit felelhet erre a „vádra” egy Gyulafehérvár alapján álló demokrata politikus? Büszkén és nyíltan állja a vádat. Igenis nekem köszönhetik, az én politikai hitvallásomban tartozik szervesen bele az összes polgárok teljes egyenlősége. Egész bizonyos, még néhány hónappal ezelőtt ezt tette volna Vajda Sándor. Sőt ha jól emlékszünk, meg is tette néhány szor. S hogy most másképp cselekedett, mégsem akarjuk a szimpatikus Vajda Sándor terhére írni. Bethlen magyar miniszterelnök hírhedt kiszólásával élve, mondhatnánk „pszichózis” ez, a mai közhangulatnak és megfertőzött politikai mentalitásnak végtelenül elszomorító tünete. Vajda Sándor nem állotta önérzetes megállásával a vádat, hanem — védekezett. „En aláírtam a békeszerződést, — mentegetőzött Vajda — mert a zsidókérdés megoldása már nem tűrt halasztást. A jogokat azonban Bratianu adta meg a zsidóknak, mert különben az ország nagy része jutott volna veszélybe. A rendeltetvényt is Bratianu küldötte meg Párisból Ferechidének.” Bizony, Vajda Sándor nem állotta védekezni a „vád” ellen, sőt, át is hártotta a nagy bünt a Bratianu vállaira. Nem akarunk messzemenő következtetéseket levonni egy népgyűlési kiszólásból, mi jól tudjuk, eljön még az idő, amikor Vajda ismét vállalni fogja a vádat, amelyet most leperget magáról. Szinte meg vagyunk győződve róla, hogy most is, minden célzatosabb politikai megfontolás nélkül, csupán a taktikai fogás kedvéért tette ezt. De éppen ez a jellemző és az elszomorító a ploestii zászlóbontásban. A mai Románia megmérgezett hangulatának tükröképe volt. Amikor már azok sem mernek a népszerűtlen ügy szolgálatába állni, akik valamikor programjuk élén lobogtatták azt. Amikor a nemesebb meggyőződésnek el kell némulnia az opportunizmus hűhója előtt. Amikor Vajda Sándor gyöngének érzi maga alatt Gyulafehérvárt és biztosabb fedezéket keres.

Fájdalmas tünet ez, az általános európai elhanyaglásnak újabb dokumentuma, amelyen érdemes elgondolkodnia minden jóindulatú és jövőbenező embernek és elsősorban azoknak, akik a gyulafehérvári egyesülésben egy új és

tisztultabb korszak beköszöntését ünnepelték. Hol vannak ma már a nyílt célkitűzések és bátor harcászallások? Mindenki védekezik, mindenki fedezéket keres a gonosz rém elől, amely fejünk felett bontogatja fekete szárnyait.

Vérfürdő Buerban

A francia tiszték meggyilkolásának következményei. A „tetteseket” lelőtték. Sortűz a tömegbe ötven halottal. Poincaré irgalmatlan megtorlással fenyeget

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Berlin, március 13. A Buernél megölt francia tiszt és tisztviselő gyilkosait eddig nem kerítették kézre. A recklinghauseni francia parancsnokság szigorú hadállapotot rendelt el. Gelsenkirchenben két német polgárjelentkezett a francia hatóságnál és közölték, hogy szemtanúi voltak, amikor

francia katonák francia tiszteket agyonlőttek.

Buer városára egyébként százezer márkát büntetést vetettek ki. Abban az esetben, ha a tetteseket nem kerítik kézre, Franciaország az egész megszállott területeken újabb szigorú intézkedéseket tesz.

Páris, márc. 13. A Buer városában elkövetett gyilkosság miatt a francia katonák egyen meg akart szólni, mire

a csendőrök lelőtték őket.

Erre a német lakosság fenyegető magatartást tanúsított a csendőrséggel szemben, amely fegyverét használta és a tömegbe lőtt.

50 ember meghalt, számosan megsebesültek.

A gyilkosság ügyében megindított nyomozás egyébként megállapította, hogy annak értelmű szerzője egy rendőrtiszt, tehát nem a lakosság, hanem az igazgató ügynökök felelősek ezen szörnyű gyilkosságért.

Páris, március 13. A bueri gyilkosság ügyében a megszálló hatóság erőlyesen nyomoz. A detektívek megtudták, hogy néhány nappal ezelőtt egy német fogadkozott, hogy megöl két francia katonát. Miután kiderítették, hogy ki volt, lakására mentek, hogy elfogják. Felesége tagadta, hogy férje idehaza volna. Erre a detektívek házkutatást tartottak és egy szekrényben elbujva megtalálták a férfit. Letartóztatták és a katonai kórházba kísérték. Utközben menekülni próbált, egy francia csendőr azonban utána lőtt és megsebesítette. A fogház előtt nagy tömeg gyűlt össze és fenyegető magatartást tanúsított az őrkkel szemben: „Nyomorultak!” — kiáltották. Erre az őrség sortűzet adott, heten meghaltak, sokan súlyosan megsebesültek. Az eset a város lakossága között nagy felháborodást és elkeseredést keltett.

Páris, március 13. Poincaré kijelentette, hogy a bueri francia tiszték meggyilkolását irgalmatlanul megtorolják.

— Minden szükséges intézkedést megtesztünk — mondotta a miniszterelnök —, hogy véget vessünk a német nacionalista szövetségek üzemelésének. Igérem, nem fogunk irgalmat ismerni. Maginot francia hadügyminiszter ruhrvidéki útjában, a gyilkosság hírére, Buerba utazott, ahol a két holttestet feldíszítette a becsléltrend keresztjével. Hir szerint valamennyi francia politikus követeli a Ruhr-haderő megerősítését.

Essen, március 13. A francia tiszték meggyilkolásának részletei ismeretlenek. Vannak akik azt állítják, hogy

a tettesek belga katonák,

akik összeveszték a francia tisztekkel.

Drákói rendeletek

Páris, márc. 13. A francia csapatok Buerben szigorított ostromállapotot rendeltek el és közölték a lakossággal, hogy ha bármelyik franciát bántalom éri, főbelövetik Buer német polgármesterét, aki fogoly. Megtiltották ezenkívül, hogy a német lakosság a járdákon járjon és ezért, akinek az utcán dolga van, kénytelen kocsi használni. Senkinek nem szabad kezét nadrágra zsebében tartania. Mindenki kezét lóbalva, kifelé fordított tenyérrel kell járnia. Degoutte tábornok előterjesztést tett a megszállás Darmstadtig és Frankfurtig való kiterjesztésére. Maginot tábornok már ebben az ügyben utazott a Ruhr-vidékre.

Francia vadászok ölték meg a két francia tisztet

Berlin, március 13. Az itteni lapoknak azt jelentik Buerből, hogy a folyamatban lévő kihallgatások során több német tanu a következőkben beszélt el a sajnálatos események lefolyását: Szombaton este két francia tiszt betért a bueri országgal szemben lévő kis vendéglőbe, ahol két francia alpesi vadász időzött. Ugyancsak a vendéglőben tartózkodott egy német ügyvéd és a felesége (a tanuk), akik fültantú voltak, hogy a két tiszt beszélgetésbe kezdett a vadászokkal, majd egyre hevesebben vitatkoztak. Ezt hallotta a vendéglősné is. Nemsokára azután a tiszték a vadászokkal együtt eltávoztak. Alig hogy kitétek lábukat az ajtón, benn a vendégek hallották, hogy lövés dördült el. Erre az országra siettek és látták, hogy a két tiszt holtan hever a földön. Észrevették ezenkívül, hogy a két alpesi vadász Buerrel ellenkező irányban rohanva mennek az országúton. Tanuk megállapították, hogy a gyilkosság színhelyének közelében más ember nem tartózkodott. A két tisztet tehát csakis az alpesi vadászok löhették le.

Burchow rendőrtisztviselőt kivégezték

Essen, márc. 13. A Buerban lelőtt francia tiszték meggyilkolásának gyanúja alatt letartóztatták Burchow rendőrtisztviselőt és Witterschagen villamoszerelőt. A fogházban mindkettőt tetleg bántalmazták. Bruchow nem tűrte a bántalmazást és visszaüött. Ezért már egy óra múlva a városház mögötti téren agyonlőtték. Tegnap jelentkezett egy tanu, aki azt vallotta, hogy a megölt tiszték egyike nagyon durván bánt katonáival. Valószínűnek tartják, hogy katonái bosszujának lett az áldozata. Buerban egyébként az eset óta este fél nyolctól reggel hatig csak a francia parancsnokság engedélyével szabad kimenni az utcára. Minden fegyvert be kell szolgáltatni. Akinél fegyvert találnak, haditörvényszék elé állítják.

Bombamerénylet a francia-belga határon

Brüsszel, márc. 13. Tegnap éjjel Monoy közelében a francia-belga határon dinamitmerénylet következett el egy vasúti hid ellen. A robbanás nagy távolságban felszakította a pályát. A hid közelében egy másik bombát is találtak. Ez azonban nem robbant fel.

Az építkezési és munkásviszonyok Palesztinában

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Jeruzsálem, márc. 12. A palesztinai építőipar újra nekilendült. Alljon itt néhány jellemző adat, amelyből a külföldön élő zsidóság tájékozódhatik az építkezés költségeiről. Jeruzsálemben a Bone Bajith társaságnak, a város délnyugati részén kétszázkilencven dunám telke van, amelyet másfél-két hektáros parcellákra oszt fel. A telek vételára dunámonként huszonnégy font sterling. Háromféle háztípust építenek különböző költségen különböző anyagból. Az egyszerű lakások költségei négyszáznegyvenötven font, a kétszobásé ötszázötvenhat-hétszázötvenfont, a háromszobásé hatszázötvenöt-hétszázötvenfont, a négy szobásé hét-hétszázötvenfont. Az öt-szobás lakások építkezési költségei kilencszázötvenöt-hétszázötvenfont sterlingre rúgnak.

Jeruzsálemben az építőanyag köbmétere: szilikát téglák 1-10 font, Vöröskő 1-25 font. Paragott kő 1-40 font. Egy négyzetméter telek átlagára 7-9 font, egy négyzetméter sík tetőépítés 1-55 font, egy négyzetméter utépítés 54 piaster. Átlag napibérek: Szakmunkás 50-100 piaster, egyszerű munkás 25-30 piaster.

Tel-Avivban a „Mechosrei Diroth“-vállalat, (a Jaffából elűzött hajléktalanok negyede) 137 dunámmal Nemzeti Alap telket bocsáthat építkezési célokra rendelkezésre. A telkek dunámja 125 font. Tel-Avivban ma a telkek dunámja hétszáz font átlagban kel el. Egy két szobából és konyhából álló ház 200-214 fontba kerül, három szoba és konyhából álló ház 290-300 font.

Haifa „Hadar Karmel“. Egy négyzetlő ára 30-35 piaster. A házak építkezési költsége 100-250 font. (Fabarakok.)

Tiberias „Achuzat Bajit“. A házak árai: egy szoba konyha 208-220 font, két szoba konyha, fürdőszoba, veranda 320-430 font, három szoba konyha, fürdőszoba, két veranda 650-675 font. A kölcsönök a cionista jelzalog hitelbank folyósítja kedvező feltételek mellett.

A nyári és őszi hónapokban az építkezések az összes Palesztinában élő építőmunkásokat foglalkoztatta és ennek következtében e hónapok alatt megengedtek négyszázhuszöt acsnek, műasztalosnak, butorasztalosnak, lakatosnak, bádognak, kőfaragónak, betonmunkásnak és mázolóknak a beutazását. Ezideig százötvenen jelentkeztek, a többiek az év végéig jutnak majd be. Megengedtek továbbá száz nem szakmunkás bevándorlást.

A munkásszervezetek statisztikája szerint, amelyet az elmúlt év szeptemberében zártak le Palesztinában 16.554 munkás él. Ezek közül Jeruzsálemben 4597, Jafában 1308, Haifában 1851, Tiberiasban 365, Szafetben 72, Tel-Avivban 3757 él.

A kis komédiás

Maxim Gorkij most adja közre fiatalkori visszaemlékezéseit egy kötetben. E reminiscenciák között találjuk ezt a végtelenül bájos kis történetet.

Nehéz elmondani ezt a kis történetet, annyira igénytelen és egyszerű.

Amikor kamaszodó ifjú voltam, minden vasárnap, tavaszkor és nyáron összeszedtem utcám gyermekeit s már kora reggel kivittem őket a mezőre, vagy az erdőbe. Nagy öröm volt, amikor láttam a kis emberkéket vidáman, mint a madarakat.

Délben, amikor a gyermekek már kifáradtak, körém telepedtek az erdőszélén, megtették a magukkal hozott elemóziát, a kisebbek elaludtak a fűben, a nagyobbakak körém ültek és kértek, meséljek nekik valamit. Ugy éreztem, vigasztalnom kell őket, mintha árvák gyámja lennék.

Fehér habfelhők lassan usztak az ég kékjében. Az ég hideg. Nézem, nézem mint oszlanak széjjel a felhők benn. Körülöttem apró emberek, jó emberek, arra hivatottak, hogy az élet fájdalmait és örömeit felismerjék.

Legszébb napjaim voltak ezek, ünnepnapok. Lelkem, amely a tudástól és az élet rosszaságától beporozódott, megtisztult és föl-

A többiek a farmokon dolgoznak. A munkások közül 2280 közmunkák körül dolgozott.

A munkásszövetség kimutatása szerint a munkások 66 százalékának havi jövedelme 3-5 egyiptomi font volt. 20 százaléka 6-7 egyiptomi

fontot keresett havonta, míg 14 százalék 7-12 fontot. Legjobban fizették a munkásokat Haifában és Rischon le Cionban, leggyengébben Tel-Avivban. Ez azért volt, mert az ország munkanélkülei ebben a városban gyülekeztek.

Megváltoztatják a lausannei szerződést

Két fővárosa lesz Törökországnak

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Konstantinápoly, márc. 13. Itteni politikai körökben kijelentették, hogy a törökök és szövetségesek között legközelebb új tárgyalások kezdődnek. Ehhez már az angol kormány is hozzájárult. A „Times“ szerint a lausannei béketervezet eredeti száztíznyolc szakasza közül hetvenhatot, amelynek gazdasági természetűek, külön választanak, huszonkettőt egészen törölnék és csak hetvenet tartanak meg változatlanul.

Konstantinápoly, március 13. Az angorai

A kolozsvári választott bíróság

Elfogadták dr. Negrea professzor tervezetét

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A kolozsvári választott bíróság megszervezésének kérdésében a kereskedelmi és iparkamara elnöksége kedden délután 6 óra értekezletre hívta össze a jogászvilág legkiválóbb képviselőit, a Sfatul Negustorescoet, a kolozsvári ügyvédi kamarát és a szabad érdekképviseletet, amelyek legközelebbi kebelében már régóta működik választott bíróság.

Az értekezleten, amelyen Negruțiu János, a kamara elnöke elnökölt és amelyen dr. Negrea egyetemi tanár ismertette a választott bíróság megszervezésére kidolgozott tervezetét, a meghívottak teljes számban jelentek meg. Résztvettek a tanácskozáson többek között dr. Blaga Aurél ügyvéd, dr. Ládai István jogügyi kodifikátor, dr. Millea Aurél, dr. Nagy János, dr. Ötvös Lajos, dr. Róth Hugó ügyvédek és a különböző érdekképviseletek delegátusai.

Hosszas és beható tanácskozás után az értekezlet elhatározta, hogy a kolozsvári választott bíróság magánjellegű lesz és a kereskedelmi és iparkamara csak közreműködik a magánjellegű bíróság megalakításában.

Dr. Negrea professzor tervezetéhez az értekezleten megjelentek elvileg hozzájárultak és a kolozsvári választott bíróság megalakítására vonatkozó tervezetét a további részletes tárgyalás alapjául elfogadták. A tervezet letárgyalására és a részletek megállapítására március 15-én, csütörtökön délután tartandó újabb értekezleten kerül sor.

* Legújabb divat szerinti ruhák Lukács úri divatszalonjában készülnek Wesselényi-u. 20-1-ső emelet. Szolid és pontos kiszolgálás.

frissült a gyermekek gondolatának és érzésének bölcsességében.

Amikor egyszer így künt jártam a mezőn, gyermekcsapatom közepette, egy mezitlábos, rongyos, fekete hajú, sovány, göndör kis gyerek jött felém. Zsidó gyerek volt.

Látszott, hogy ingerült, valószínűleg sirt, fekete szemhéja megdagadt, gyulladós volt és kimeredt az éhes arcból.

A gyermek a csapat láttára hirtelen megállott, szép szája, sötét ajka ijedten megnyílt és a következő pillanatban félreugrott.

— Fogjátok meg! — kiáltották pajkosan a gyermekek. — Fogjátok meg a kis zsidót! Fogjátok meg!

Azt hittem el fog futni. Arcocskája ijedtséget árult el, ajka megremegett, a szidalmak özőnében kifeszítette magát, odaállt egy fatörk elé és apró kezeit hátrattette.

A legteljesebb nyugalommal, határozottan szólott:

— Akarjátok, hogy kunsztokat mutassak nektek?

Megértettem a gyermek önvédekezési ösztönét. A gyermekekben érdeklődést akart ébreszteni, hogy megmeneküljön. A nagyobbak és durvábbak gyanakvóan néztek a kis zsidót. A kicsinyek azonban minden szenvedélytől mentesen azt mondták:

— Mutasd a kunsztokat.

A szép, finom testű fiú ellépett a fa-

nemzetgyűlés elhatározta, hogy Törökországnak ez után két fővárosa lesz. Angora lesz a politikai főváros, Konstantinápoly pedig a kulturális és egyházi központ. A keleti konfliktus békés elintézésének reménye javul azáltal, hogy Anglia négy páncélost visszarendelt Maltából.

London, március 13. Kormánykörökből hírlík, hogy a török ellenjavaslat a béke végleges megkötésének alapjául fog szolgálni.

— A Mizrahi európai konferenciája

Berlinből jelentik: Hétfőn délelőtt 9 órakor nyitották meg a friedrichstrassei „Hotel Atlas“ kistermében a Mizrahi európai konferenciáját. A tanácskozással a következő tárgysorozat szerepel: Palesztina-referátum, a Mizrachinak a Palesztinában való részvétele, beleértve a chaluc-kérdést. Referens: Samuel Zuchowicki (Varsó). Szervezeti kérdések. Egy közép- és nyugateurópai Mizrahi-központ megalakítása, Mizrahi lap megindítása. Előadók: Farbstein sejm-képviselő és dr. Armin Barth (Berlin). A Mizrahi állásfoglalása a tizenharmadik cionista kongresszussal szemben, különös tekintettel a Keren Hajjeszóra és az egybehívandó zsidó világgongresszusra. Előadó: Rubinstein főrabbi (Vilna). A Mizrahi szellemi feladatai. Referens M. A. Amiel antwerpeni rabbi. A konferenciát ünnepséggel nyitották meg. Az ünnepi szónokok közül S. Aronson kiewi rabbi, M. Nurock rigai rabbi és dr. S. Rappaport badeni rabbi mélyenjáró és zsidó lendülettel áthatott beszédet mondtak. A konferencián Lengyelország huszonhat delegátussal, Keletgalícia tíz delegátussal, Csehszlovákia hat delegátussal, Belgium öt delegátussal, Ausztria négy delegátussal, Lettland négy delegátussal, Litvánia egy delegátussal, Hollandia két delegátussal képviselteti magát. A görögországi, beszarabiai és erdélyi Mizrachit a konferencián külföldi delegátusok képviselik. Anglia mizrachistái is képviseltetik magukat.

— Viz alá került a bukarest—jasi vas-

utvonal. Bukarestből jelentik: Az arviz következtében a Tekuci—Jasi vonal is viz alá került. A jasi expressz és személyvonat a forgalom helyreállításáig csak Vasluiig közlekedik. Jasi Socola nevű városrészt az ár elöntötte. A kár nagy. Árviszedelmet jelentenek Erdély több részéből is.

tönktől, visszahajlított a sovány testecskéjét, kezével megérintette a földet és lábait az ég felé nyújtotta. Hopp, hopp, kiáltotta és már kezén járt. Azután könnyedén és ügyesen megfordult és táncolni kezdett. Rongyos ruháján kilátszottak hegyes csontocskái.

Izzadt szegény, az ingecskéje nedves lett. Rossz volt nézni fáradt, álmos szemét, amely a kinok alatt megnagyobbodott. A gyermekek közül többen utánozni akarták, de esetlen mozgások után elterültek a földön. A gyermekek nevettek. A nevetés abban a pillanatban szűnt meg, amikor a fiúcska abbahagyta a tornázást és egy tapasztalt művész jóindulatu mosolyával kitárta vékony kezét és így szólott:

— Adjatok valamit!

— Pénzért mi is meg tudtuk volna csinálni!

A pénz a kis publikumban ellenséges hangulatot keltett. A gyermekek szidalmak között hagyták ott a kis művészt. Senkinek se volt pénze, nekem magamnak is mindössze hét kopekem. Atnyújtottam a fiúnak, aki nevetve köszönte meg.

Láttam, a háta tele van vörös foltokkal.

— Várj csak: — mondtam. — Mi ez?

A fiú megállott.

— A hátamon? Husvétkor leestünk a trapezról. Apa még most is fekszik, én már egészséges vagyok...

Főlemtem az inget, vörös és barna

Nincs interpelláció, amíg az alkotmányt tárgyalják

A hadügyminiszter a hadseregről.
Vajda Sándor és a zsidók egyenjogúsítása

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A kamara hétfői ülésén még Spanisteanu képviselő a napirend előtt a katonaság elviselhetetlen rossz élelmézését tette szóvá és panaszkodta, hogy a legénység a kifizetési tisztekkel együtt mindenben szükségét lát. Vaitoiannu tábornok-belügyminiszter a kormány nevében kijelenti, hogy nemsokára a parlament elé terjesztik a tisztek fizetésemeléséről szóló törvényjavaslatot.

Draghics parasztpárti kérdezi az elnököt, miért nem engedték meg, hogy az ülésen a közönség is megjelenjen.

Zierlsohn rabbi, kisenevi képviselő, az újabb antiszemita zavargásokat teszi szóvá. Választ nem kapott.

Ezután a napirendre térnek át. Az alkotmányreformhoz dr. Pistiner szocialista képviselő szólal hozzá. Szerinte a régi alkotmány szabad- elvűbb volt, mint az új. Különösen a kisebbségek és nők jogainak szélesebbkörű elismerését követeli. Kijelenti, hogy ennek a kamarának nincs joga az alkotmányreformot elintézni.

Bogdan liberális szólal még fel, mire mire az egyesült ellenzék újból pokoli lármát csap, úgy hogy a szónok nem tud beszélni. Popovics Mihályt az elnök a fegyelmi bizottsághoz utasítja. Az ülés fél 8 órakor ért véget.

A parlament keddi ülése

A kamara keddi ülését délután három órakor nyitották meg. A jegyzőkönyv felolvasása után Jamandi liberális azt javasolja, hogy az alkotmányjavaslat tárgyalásáig a Ház ne engedélyezzen több interpellációt. Az ellenzék a javaslat ellen hevesen tiltakozik.

Spinianu az indítvány ellen foglal állást és kijelenti, az interpellációk elvetése által Vintila Bratianu pénzügyminiszter azt akarja elérni, hogy ne kellesse választ adnia Madgearunak a Tisicügyben tett interpellációjára.

Vintila Bratianu erre maga indítványozza, hogy csütörtökön még tartsanak interpellációkat, hogy válaszolhasson Madgearunak. Jamandi javaslatát a Ház ezzel a módosítással a javaslatot elfogadja.

Tatarescu kérdést intéz a hadügyminiszterhez a hadsereg állapotáról.

Madgearu hadügyminiszter válaszol az interpellációra és közli, hogy az ország összes gyárai a hadsereg felszerelésén dolgoznak és hála a költségvetésben felvett összegeknek, a csapatokat megfelelően fogják ellátni. A tisztek fizetését is rendezik a költségvetésbe felvett összegekkel és a tiszteknek olyan fizetésük lesz, hogy ha fényűző életmódot nem is folytathatnak, de a tisztességesen

csikokat és barázdákat láttam a hátán. A sebtől vér szivárgott. A kis fiu akkor repesztette föl sebeit, amikor mutatványait mutatta be a gyermekeknek.

— Nem fáj, — mondotta a gyermek. — Már nem fáj, csak viszket...

Bátran a szemem közé nézett, mint egy vitész és a felnőtt emberek komolyságával mondotta:

— Ne higgye, hogy magamért dolgozom. Becsületszavamra nem magamért! Apáért, aki úgy össze-vissza sebezte magát. Muszáj dolgozni, mert szegények vagyunk, ezenfelül zsidók is. Az emberek kinevetnek minket. A viszontlátásra!

Nevettek és kacagásából valami dac harsogott ki.

Jelentéktelen és egyszerű eset, ugyebár?

De nem egyszer az életben gondoltam hálával e gyermek bátorságára. És most a véres megalázások és nyomor napjaiban, amikor látom, hogy az ősi nép ősz fejére, a vallás alkotójára mint zuhog a rágalmak és szidalmak özöne, eszembe jut a gyermek. Benne látom megváltásulni az ember igazi bátorságát — nem a szolga simulékony türelmét, aki bizonytalan reményeket táplál, hanem az erőseknek a bátorságát. Az erősöket, akik biznak győzelmükben,

megélhetnek. A hadügyminiszter végül köszönetet mond a tiszteknek türelmükért, amellyel fizetésük rendezését megvárták.

Ezután ismét Spinianu kér szót, de az elnök nem adja meg. Nagy zaj támad, amelynek elűlte után Spinianu mégis beszélni kezd. Közli, hogy Muscel megyében csak a prefektus külön engedélyével lehet utazni. Bemutat a Háznak egy ilyen engedélyt, mire óriási láрма támad.

Utána Agarbiceanu nemzeti párti, a kolozsvári „Patria” főszerkesztője szól hozzá az alkotmányreformhoz. Az ülés még folyik.

A parlamenten kívüli harc

Jelentették tegnap, hogy az ellenzék a parlamenten obstrukcióval egyidejűleg az alkotmányreform ellen parlamenten kívüli akcióval is megkezdte a harcot. Tegnap az Ovidiu nagyteremben tartott az egyesült ellenzék hatalmas népgyűlést. A népgyűlésen először Mihalache beszélt, majd Dobrescu, aki kijelentette, hogy a háborus kitüntetései nem viseli, mert azok a harctérkerülők mellét is diszítik. Elmondta, mennyi üldöztetésben volt része, mert megvédelmezte a brassómezei parasztság érdekeit az oligarchiával szemben.

Öt pert indítottak meg ellenem — mondotta —, mert az asztalra mertem ütni és tiltakoztam az ellen, hogy százhuszezer hold földet adjanak el holdanként husz baniért.

Pán Halipa megemlítette, hogy ő a beszarabiai román nemzeti tanács elnöke volt, amely megszavazta az egyesülést. A király akkor megígérte mindazokat a jogokat, amelyeket a beszarabiai nép a forradalommal szerzett meg magának Oroszországban. A mai alkotmánytervezet ezeket a jogokat figyelmen kívül hagyja.

Ezért joggal tétélezünk fel, — mondotta — hogy az uralkodó nem azonosítja magát ezzel az alkotmányjavaslattal.

Utána Costaches, Dan Sever, Junian, Cocea tábornok, N. Joan és Dumitrescu beszéltek. Végül Lupu dr. szólalt fel.

— Hazudnak a liberálisok — mondotta. A király nem írta alá a trónbeszédet, hogy milyen okból, nem fontos. De tény, hogy nem írta alá és ezért az alkotmányjavaslatért egyedül a liberálisok felelősek. A kormány szuronyokkal fenyegette meg a népet, de mi nem reagálunk a provokálásra, felkérlek benneteket, térjete haza a legnagyobb rendben.

A szenátusban

Gaitia szenátor Glattfelder temesvári püspök pásztorlevele ügyében interpellál, amely szerinte a román állam érdekeit sértette.

Banu közoktatásügyi miniszter kijelenti, hogy a püspök végleg Magyarországra költözött.

Ghibanescu közbeszól: Marmagi pápai nuncius katolikus propagandát csinál.

Ezután az alkotmányreform tárgyalására térnek át és Iván görög-keleti püspök szólal fel. Kifejti, hogy az ortodox egyháznak kell a hegemoniát megtartania. A magyaroknak a külföldi sajtóban elhelyezett panaszai tultoztak. Szembeállítja a magyarok mai helyzetét a magyar kormány azzal a bánásmódjával, amellyel 1914-ben az erdélyi románokat elnyomta.

Összehívják a beszarabiai országgyűlést

Bukarest, március 13. A „Lupta” jelentése szerint a beszarabiai képviselők elhatározták, hogy Kisenevben összehívják az országos nemzeti tanácsot, amely határozni fog, miként járjanak el az egyesülés feltételeinek az új alkotmányban való lábbal tiprása ellen.

Ki „felelős” a zsidók egyenjogúsításáért?

Ploiestiben a nemzeti párt tartotta meg első népgyűlést. Stelian Popescu volt miniszter és Cosma elnök után Const. Popescu szólalt fel, aki felhívta a figyelmet arra, hogy a földet az agrárreform után a király adta a parasztságnak. A kormány papírost nyomott a parasztság kezébe, a parasztságot kiszolgáltatta a kereskedőknek, a kereskedőket a kufárkodó hivatal-

nokoknak és permisziúereknek. Ez a kormány kufárkormány.

Xeni az altalaj nacionalizálásáról beszélt, Popovic Mihály pedig azt mondta, hogy a liberális uralom nemcsak a regátban, de Erdélyben is kiszolgáltatta az emberi méltóságot a legkisebb csendőrmesternek is. Pop-Csicsó István és Dumitrescu Braila után Vajda Sándor szólalt fel, aki párhuzamot vont a Sturdza-kabinet és a Bratianu-kormány között. A békeszerződés körül kifejtett működéséről beszélt és megállapította, hogy elismertette Románia jogát Beszarabiára és vita tárgyává tette a ma nem román Bánát kérdését is.

— Cuza — mondotta Vajda Sándor — azt a „vádát” dobta a köztudatba, hogy a zsidók egyedül nekem köszönhetik, hogy a békeszerződés biztosította jogaikat, mert Bratianu nem írta volna alá ezt a békeszerződést. Én aláírtam, mert a zsidókérdés megoldása már nem tűrt halasztást. A jogokat azonban Bratianu adta meg a zsidóknak, mert különben az ország nagy érdekei jutottak volna veszélybe. A rendelettörvényt, amely a zsidók egyenjogúsítását valósította meg, Bratianu Jonel küldötte meg Párisból Ferechidének.

Végül Stelian Popescu olvasta fel a határozati javaslatot, amelyet a népgyűlés elfogadott.

Zsidóellenes heccek egy biharmegyei községben

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Az antiszemita zavargások eddig csak az ország nagyobb központjaiban tették bizonytalanra a zsidó lakosság békéjét és bizonyos megnyugvással láttuk, hogy lelkiismeretlen igazság a vidéken hatás nélkül maradt. Most egy sajnálatos eseményről kell beszámolnunk, amely a biharmegyei Tenkén játszódott le. Hisszük, hogy elszigetelt jelenségről van szó és az illetékes hatóságok meg fogják torolni a bűnt.

Nagyváradról jelenté tudósítónk: Az elmúlt hét végén történt, hogy Mados Mihály, a tenkei járás főszolgabírája, az utcán inzultálta Fischer Ernőt, a tenkei zsidó hitközség elnökét, reprodukálhatatlan zsidóellenes kifejezések kíséretében. A járási közigazgatás főnökének példáját követte Fildan, a tenkei község jegyzője is, aki vendéglőben mulatozás közben ugyancsak zsidógyalázó kifejezésekkel illette a zsidókat és duhaj jókedvét az ergerberger dallama mellett tombolta ki.

Az elmúlt napokban rendezte a tenkei zsidó ifjuság műsoros estélyét, amely alkalomra a színpadra új díszleteket készítettek. Pár perccel az előadás megkezdése előtt megjelent a teremben Mados főszolgabíró, felment a színpadra és az összes díszleteket szétrombolta. Amikor a rendezőség megkérdezte a főszolgabírót, miért dulja szét a díszleteket, Mados főszolgabíró azt felelte, hogy azokat a zsidók készítették és ő azt nem tűrheti. Másnap a főszolgabíró megjelent a rendezőknél, kijelentette, hogy az előző estén ittas volt és tetteért bocsánatot kért.

— Petőfi-Madách-Andrássy-Pákh ünnepség az aggteleki cseppkőbarlangban.

Budapestről jelentik: A Petőfi, Madách, idb. Andrássy Gyula gróf és Pákh Albert centennáriuma alkalmával rendezendő országos ünnepségeket együttesen június közepén fogják megtartani a gömörmezei aggteleki cseppkőbarlangban, amely nagyobb, mint a Vigadó nagyterme. Az ünnepségen a kormány és valamennyi kulturális, politikai és társadalmi egyesület képviselteti magát. Az aggteleki barlangnak igen érdekes története van. A trianoni békeszerződés a barlangot kettéosztotta: egyik része az egyik főbejáratral Magyarországhoz, másik része pedig a másik főbejáratral Csehszlovákiához tartozott. Mindkét állam kormánya követelte, hogy az egész barlangot adják oda neki. A vitás ügyben a határkiigazító bizottság döntött, amely a barlang nagyobb részét mind a két főbejáratral Magyarországnak ítélte. A barlang egyik csücske Csehszlovákiához tartozik, Csehszlovákiának azonban ünnepsen bejárata a barlangba.

PILPUL

> *Mi keményebb, az ököl vagy a sziv?*
Egyelőre az ököl, de kétségbe kellene esni, ha ez mindvégig így maradna. Poincaré keményöklű ember, de a dán szocialisták szíve győzött az ő kemény öklén is. A németeket leverte Poincaré, a Ruhr-hadjáraton szembeszállt az egész világgal s egyelőre még senkise meri megállítani. De a dán szocialisták kitétek az ő könyörtelenségére ellenében az ő emberi könyörületességüket és ez győzelmüket hozott számukra. Anglia a zsebére ütött: tiltakozom a Ruhr-blokád miatt, Amerika a zsebére ütött: nem engedhetem meg, hogy az üzletem károsodjon, Hollandia a zsebére ütött: ez a blokád nekem is kárt okoz. És felvonultak tiltakozóknak az olaszok is, akik nem lehettek ott az osztzkodásnál. A Ruhr népe összeszorította a fogait s mindennap egy lyukkal beljebb fűzte a nadrágszíját. Mert mit jelent neki ez a blokád? Inséget, szenvedést, martíriumot. Ami persze benne van a poincaréi politika fogalmazványában. A németeket kényszeríteni kell a megadásra s ez csak akkor történhet, ha már nem bírják. És bírják-e a nékülözést, a fázlódást s az éhezést aggok, asszonyok és gyerekek? Ki gondolt rájuk a tiltakozó zsebpolitika emberei közül? Csak a dánoknak jutott eszébe, hogy ők is élnek, a dán szocialistáknak, akik táviratban üzentek a Ruhrra: engedjétek hozzánk a kisdedeiteket. Egyelőre ezer Ruhr-gyerekről akartak gondoskodni a dán gyermekbarátok. De meg se érkezett az örömhír a Ruhrra, Poincaré ur dörgedelmes tiltakozást küldött Kjébenhavna: „Nem tűrhetem! Ezer Ruhr-gyerekek ellátást adni: ez a cselekedet a semlegességbe ütközik.” Mire a dán szocialisták megkeményítették a szívéket és még egy sürgönnyt küldtek a Ruhrra: „Ne küldjétek ezer gyereket, küldjétek kétezeret.” Bizony a sziv ha egyszer megkeményszik, keményebb a kemény ökölnél.

> *Tévedés volt* — mondja Lichnovszky herceg Németország volt londoni nagykövete. A háború tévedés volt a németek részéről s a béke tévedés volt a szövetségesek részéről. Lichnovszky, aki azok szerint is ember, akik ezt az állatfajtát csak a bárótól felfelé számítják, jogosult rá, hogy a tévedést belássa, hiszen mint aktív diplomata ő is részt vett benne. Mármin a háború megindításában. Igen szép a hercegtől ez a nobilis egyszerűség: a háború tévedés volt. Kétségbeesett volna, ha huszmillió ember egy pusztult volna el, hogy egyetlen illetékes se állapítaná meg utólag, hogy tévedés volt. Bosszankodni lehetne rajta annak a huszmillió hősnek a nevében, aki már nem él, de így hogy a Kaiser nagykövete beismerte, hogy a Kaiser is tévedett és ő is, aki siffre-tanácsokat adott a Kaisernek, így minden rendben van. Lichnovszky, aki ma már nem diplomata s így nincs oka tévedni, nem téved, amikor a másik tévedést megállapítja: a béke megkötése is tévedés. „Ugyaneolyan tévedés ez az antant részéről, mint amilyen a háború volt Németország részéről.” Ami forogtalan fölfedezés lehet, de semmiesetre se forogtalanabb, mint az igazság, hogy tévedni emberi dolog. Az emberek mindég tévednek. S aki rájön, utólag jön rá, mint Lichnovszky a háborúról, vagy ha egyidejűleg a tévedéssel, mint a békekötés esetében, akkor már illetéktelen bölcs, akire nem bálgatnak a tévedők. Csak az a vigasztaló, hogy ők is rá fognak jönni. Hogy hánymillió ember árán? Mellekes. Tévedés volt — fogják mondani nemesen és egyszerűen s a föld forog majd tovább a tengelye körül.

> *Uj járvány* pusztít Amerikában: álomkór. Eddig sokszázan haltak meg benne. A sors keserű buncera ez, Európa ezer gondtól nem tud aludni és Amerika még a halált is álmaiban kapja. Európa ezt aligha irigyli Amerikától, de megállapítja, hogy az álomkór halál sebb, mint az éhhalál. Az ember alszik, alszik s a hosszú álom a hátára fordul és örök álommá vedlik. Egy éhező-szenvedő költő írta százegynéhány évvel ezelőtt: „Ha élve nem alhatok, aluva meghalhatok.” Szép kiáltás ez egy álmatlan vátesztől, de miért kell így meghalnia annak, aki élve is alhat? Amerika nyilván nem kér az álomkóról.

* Hazudik a muzsikaszó, — ha nincs Szilágyi Curacao.

Poincaré megesküdött Theunisnak, hogy nem árulja el, miről tárgyaltak

Mit tud a Daily Mail a brüsszeli tanácskozásokról

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Brüsszel, március 13. Poincaré és Theunis tárgyalásai több mint négy órát tartottak. A találkozás után Poincaré megjelent Albert belga királynál, akinek beszámolt a megbeszélésekről. Az audienca után fogadta az újságírókat, akiknek az érdeklődésére azonban kijelentette, megesküdött Theunisnak, hogy a tárgyalásokról a sajtónak semmiféle felvilágosítást nem ad. Poincaré holnap visszautazik Párisba.

Páris, március 13. A „Daily Mail” diplomáciai tudósítója megbízható helyen arról értesült, hogy Poincaré kész tervezet elfodadására igyekezett rábírní a brüsszeli tárgyalásokon a belga kormányt. A tervezet szerint Németországra a következő feltételeket szabják: Németország ki kell jelentenie, hogy a megszállás jogos és törvényes volt. Németországnak nem szabad ellenszegülnie azoknak a rendszabályoknak, amelyek célja, hogy állandó érvényt szerezzenek a versaillesi békeszerződés ama szakaszainak, amelyek a rajnai tartományok állandó demilitarizálására vonatkoznak. A Ruhr-területet közigazgatási tekintetben a rajnai tartományokhoz csatolják, egyébként Németországa marad. A Saar-vidék népszavazás nélkül a rajnai tartományokhoz kerül. A franciák állandó tulajdonosai maradnak a Saar-vidéki bányáknak.

E súlyos feltételek ellenében kvpna csak Németország moratóriumot, de még akkor is harminchaimincöt éven át évenként két egész egynolcadmilliárd arany márkát kell fizetni.

Ellentétes hírek a német tárgyalási készségről

Nowyork, március 13. Az Egyesült-Államok fővárosában feltűnést keltett az a kolportált hír, hogy a német kormány javaslatot készül tenni Franciaországnak. Ezzel kapcsolatban Hughes elhalasztotta délamériai utazását.

Frankfurt am Main, márc. 13. Stresemann képviselő hosszabb beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy a Cuno-kormány szilárdabban áll, mint valaha. Ha Franciaország arra számít, mondotta a képviselő, hogy a kormány napjai megvannak számolva, a legokosabb, ha a német belpolitikai konfliktusokba vetett hamis reményeit törli számításából. Stresemann beszédét nagy tetszéssel fogadták.

Hamburg, márc. 13. Oezer belügyminiszter

A brüsszeli konferencián a Ruhr-vidék kiürítéséről tárgyaltak

Brüsszel, március 13. A francia-belga konferencia este hat órakor bezárult. Elhatározták, hogy a legújabb megszállt Ruhr-területet olyan mértékben ürítik majd ki, ahogyan a németek kezességét nyujt azoknak a német állampolgároknak biztonságáért, akik a szövetséges hatóságok

Jakob Wassermann

Március tizedikén az elbeszélő Jakob Wassermann ötven éves lett. Pontosan tíz évvel ezelőtt írta meg a „Negyvenéves férfi” című művét. Van egy vallomáskönyve. „Utam: a német és zsidó utja” a könyv címe. Ebben elmondja élete szomorú utját, a szűkös életet, amelyből kivergődött, a sok szenvedést, amit átélt és a kétségbeesést, amellyel ki tudja hányszor nézett szembe.

Wassermann mai céljai egybefoglalhatók azzal a benső igyekezettel, hogy a szó, amit leír, most már formává emelkedjék és cselekvéssé jegecesedjen ki: nagy célok felé mutató irányításokká. Ezt az utat a nagy orosz elbeszélők mutatták meg neki és amikor azt olvassuk az író egyik művében, hogy Wahnschaffe a gyilkos előtt térdre bukik, akkor Dosztojevszky szellemét érezzük. Ám ha a „Gensewänschen” kiáradó meséit olvassuk, érezzük, hogy nincs szüksége idegen támaszra. Alakjai, emberei szívük törvényére bálgatnak, azokra a hatalmakra,

beszédet mondott, amelyben megállapítja, hogy a német kormányt meglepi az az erőteljes passzív ellenállás, amelyet a ruhrvidéki német lakosság tanusít. Meglepi és kellemesen érinti. És noha ez az ellenállás eddig nem járt sikerrel, erkölcsi értéke mindenesetre nagy, mert a franciákat kigyógyítja illuzióikból.

Theunis tiltakozott a franciák ruhr-vidéki tulkapásai ellen

Brüsszel, március 13. Poincaré és Theunis tárgyalásairól kiszivárgott hírek szerint Theunis tiltakozott a franciák ruhrvidéki tulkapásai ellen és hangsúlyozta, hogy az erőszakos intézkedésnek sem a franciáknak, sem másnak nem használnak. Mi, belgák — mondotta volna Theunis — jóvátételt akarunk, nem bosszúállást! Theunis állítólag azzal fenyegetőzött, hogy a belga csapatokat visszavonja és teljesen leahagy az együttműködéssel, ha a francia politikát a legrövidebb idő alatt nem méréseklik.

Anglia izgalma a brüsszeli tárgyalások miatt

London, március 13. Itteni politikai körökben fokozódó izgalommal tárgyalnak arról, hogy Belgium és Olaszország, Franciaországtól különálló megegyezést akarnak kötni Németországgal. Angol lapok ezt nemcsak az antant összeomlásának, hanem egyenesen Anglia provokálásának tekintik. Az „Observer” rámutat, hogy a külön megegyezés tervét olyan személyek lanszirozzák, akik a francia külügyminisztériumhoz közel állanak. A lap felszólítja az angol kormányt, intézzen nyílt kérést Poincaréhoz, mert különben olyan kudarc éri az angol politikát, ami súlyosabb, mint az utolsó kétszáz év balsikerei együttvéve.

Nem annexió

Brüsszel, március 13. A Havas-ügynökség jelentése szerint a francia-belga konferenciáról kommunikét tettek közzé, amelyben hangsúlyozzák annak a nyilatkozatnak a jelentőségét, amelyet a belgák kívánására kiadtak. A kommuniké szerint a Ruhr-megszállás nem jelent annexiót, csak a jóvátételi összegek megfizetésének biztosítékát Bismarck, 1871-iki precedense alapján. A konferencia megbeszélte az intézkedéseket, amelyek a szénzállítás-hoz és a meglévő készletek rekvirálásához szükségesek.

amelyek az emberi kebelben lazadoznak. Alon e megértés az ő birodalmuk. A mi idün. — új valahol Wassermann — kiszakadt termőföld, amelynek vízre, világosságra és megre van szüksége. A melegség és fény, amely a szákadat talajt megáldja, Wassermann teremtő fantáziája. És ez fantázia nála a fejlődés magasságaiba érkezett.

.....
— **A bolognai szocialista-per.** Rómából jelentik: A milánói törvényszék tegnap hozta meg ítéletét a bolognai szocialisták perében. Venturo szocialistát emberölésért tizenháromévi börtönrre, Dardit háromhavi fogházra ítélték. A többiek felmentették.

— **Zsidó munkás-napilap Palesztinában.** Haifából jelentik: A „Hiszladrut Haovdim” legutolsó ülésén szöbaberült egy hébernyelvű zsidó munkáslap kiadása. A munkások nagy része a napilap kiadása mellett foglalt állást a többiek betilapot kívántak. A napilap ügyét a leg szelebbi munkás-nagygyűlésen fogják végleg eldönteni.

Morhóvits P. ékszerező!
Cluj—Kolegsvár, Vesselényi-utca 20. sz.

Arany- és ezüst ékszerek, kincszűst és ezüst dísz tárgyak, választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört arany, ezüstöt, briliánt legmagasabb napi áron vesze.

Péter volt loda étter és hivatali rülbelül ne A felkősző prefektust neki. Kedő nőki termé csut megin

—
Az utóbbi bir terjedt díjait az a százalékkal utazási díj kérdezte H hírekből. A járt Bukar rint ilyen esenek ter a személyv lésére szint len változá jövőben ma vonatot Bu

—
Falk kávő baton tünt Imrét, a F kértek társ súlyos inci Falkot, hog nem fognak sal vette t lentését.

—
Kedden éjs viselő kará tiszteltébb ügyi osztá régebb idő súlyosított ban az a t tány, mint osztályának hogy rosszu hazament. apanyira, h nikai tanár ellen inyek ettől sem j hogy ott ra is eredmén Andreiescu szigorló fiát esztatlan r szlinika ha rendőrség é

—
ban. A „N exczsászár a mert nem üzetésben j rágának. Az családí örő megcáfolják engedjék m a doorni te az exczsászá szabva.

—
Nagyváradr és munkáso ellentétek hajlandók mert a mu szerhez. Va kások sztrá

—
F jelentik: loda Kigyó az utcai b javították. felé világító méter hossz Őten súlyos

HIREK

— Dr. Metes Péter bucsuja. Dr. Metes Péter volt prefektus tegnap este a Newyork-szálloda éttermében vacsora során bucsuzott barátaitól és hivatali munkatársaitól. A vacsora, amelyen körülbelül negyvenen vettek részt, éjfél utánig tartott. A felkészítőkben melegen ünnepelték a távozó prefektust és új pályáján sok szerencsét kívántak neki. Kedden délelőtt a prefektus a városháza előtti termében a városi tisztviselői kartól vett búcsút megindító szavak kíséretében.

— Nem lesz tarifaemelés a vasutaknál. Az utóbbi napokban a kereskedők körében az a hír terjedt el, hogy a kormány a vasutak szállítási díjait az általános drágaságra való tekintettel ötven százalékkal felemeli. Arról is volt szó, hogy az utazási díjakat is emelik. Munkatársunk ma megkérdezte Hosszu kolozsvári üzletvezetőt, mi igaz e hírekből. Az üzletvezető, aki néhány nappal ezelőtt járt Bukarestben, kijelentette, hogy tudomása szerint ilyen irányú változások a közeljövőben nincsenek tervbevéve. Sem a fuvar nem emelik, sem a személyzeti díjakat. A tisztviselő-fizetések emelésére szintén nincsen egyelőre kilátás. Jelentéktelen változások lesznek a menetrendben és a közeljövőben már meg fogják indítani a közvetlen gyorsvonatot Bukarest és Máramarosziget között.

— A tüntető diákok bocsánatot kértek Falk kávéstól. Kedden este tíz óra felé a szombatban tüntető diákok küldöttsége felkereste Falk Imrét, a Park kávéház tulajdosát és bocsánatot kérték társaik nevében is a kávéházban lejáratott súlyos incidensekért. A diákküldöttség biztosította Falkot, hogy többé hasonló sajnálatos esetek többé nem fognak előfordulni. Falk kávéház megnyugvással vette tudomásul a diákok bocsánatkérő kijelentését.

— Meghalt Andreescu rendőrkapitány. Kedden éjszaka meghalt Kolozsvár rendőri tisztviselő karának egyik legrokonszenvesebb és legtiszteltebb tagja, Andreescu rendőrkapitány, a büntető osztály vezetője. Andreescu kapitány már régebbi idő óta vesebajban szenvedett, amit csak súlyosbított a sok éjszakai szolgálatlással és általában az a túlfeszített munka, amit Andreescu kapitány, mint a rendőrség egyik legfoglaltabb ügyosztályának főnöke, végzett. Kedden délután, mint-hogy rosszul érezte magát, a hivatalos óránál előbb hazament. Hazaérkezve, rosszullete fokozódott olyanira, hogy el kellett hívni dr. Giia klinikai tanárgéget, aki a betegnek nagy fájdalmat ellen injekciót adott. Minthogy azonban állapota ettől sem javult, bevitték a belgyógyászati klinikára, hogy ott radikálisabb kezelést alkalmazzanak. Ez is eredménytelen maradt. Éjjel tizenegy órakor Andreescu kapitány meghalt. Feleségét és orvosigorló fiát hagyta hátra. Temetése, amely iránt szívtalan részvét nyilvánul meg, holnap lesz a klinika halottasházából. A gyászbeszéd alkalmából a rendőrség épületére kitétték a fekete lobogót.

— Nem lesz gyerek az excsászári családban. A „Matin“ írja: Az a hír, mintha Vilmos excsászár azért akart volna Korfu szigetére költözni, mert nem akarja, hogy születendő gyermeke számvetésben jöjjön a világra, nem felel meg a valósnak. Azt a hírt, hogy az excsászári családban családi örömei következnek be, a leghatározottabban megcáfolják. A volt császár azért kérte, hogy engedjék meg neki a Korfuba való költözést, mert a doornai tartózkodás igen költséges. Már pedig az excsászári család jövedelme igen szűkre van szabva.

— Borbélysztrájk fenyegeti Nagyváradot. Nagyváradról jelentik: Az itteni borbélymesterek és munkások között a kollektív szerződés miatt az ellentétek kiéleződtek. A munkaadók nem voltak hajlandók a kollektív szerződést aláírni, főleg azért, mert a munkások ragaszkodnak a borra valórendezéshez. Valószínűnek tartják, hogy a borbélymunkások sztrájkba lépnek.

— Felrobbant a gázvezeték. Budapestről jelentik: Tegnap este nyolc órakor a Klotild-palota Kigyó-utcai frontja előtt gázgyári munkások az utcai barkolatot felszedték és a gázvezetékét javították. Az egyik munkás gyertyával a vezeték felé világított, a gáz felrobbant és az utat négy méter hosszúságban fémlemez magasságba dobta. Öten súlyosan, többen könnyebben megsérültek.

— Megnyitották a laboratóriumokat — zsidók nélkül. Bukarestből jelentik: A bukaresti egyetemen tegnap megnyitották a laboratóriumokat és a szemináriumokat, valamint a diákokotthonokat. A zsidó hallgatók nem voltak jelen. A joghallgatók tegnap elhatározták, hogy folytatják a harcot a numerusz klauzuzsért.

— Az öngyilkos nagyváradi ezredes temetése. Nagyváradról jelenti tudósítónk: Az öngyilkos Laune ezredes ma délután temették el nagy pompával, nagy részvét mellett. A hadbiztonságnál történt sikkasztások ügyében a vizsgálat kiderítette, hogy az elsikkasztott pénz végleges összege kétfélmilliószázötvenezer lei. A letartóztatott Manu ezredes felesége visszaérkezett Bukarestből és a hiányzó összeget letétbe helyezte és azonkívül óvadékokat ajánlott fel. A vizsgálat vezetői azonban Manut nem helyezték szabadlábra, tovább folytatják a nyomozást és holnapra újabb letartóztatásokat várnak. A sikkasztásokat olyanformán követték el, hogy egész raktárkészletekről adtak elszámolásokat, amelyek nem is voltak.

— Visszaélések a nagyszalontai villamos üzemnél. Nagyváradról jelenti: Bihar-megye prefektusa felfüggesztette állását Abrudán Demeter nagyszalontai főjegyzőt. A felfüggesztés okairól tudósítónk a következőket tudta meg: A prefekturára hosszabb idő óta panaszok érkeztek, amelyek szerint a nagyszalontai villamosművek körül visszaélések történnek. A prefektus dr. Gráva Aurél nagyszalontai főszolgabíró vezetésével bizottságot küldött ki a panaszok megvizsgálására. Beigazolódtott, hogy a villamosműveknél több szabálytalanságot követtek el. A vizsgálóbizottság jelentése szerint Abrudán főjegyző a közüzemek részére nyújtott kedvezményes áron szerzett motorolajat magánosok részére adta el magasabb áron és a többletet magának tartotta meg. Ezenkívül a főjegyző magánlakásában munkát végeztetett a közüzem munkásaival és anyagával. Enyhítő körülmény, hogy a közszolgálat elöljárósága tudott a visszaélésekről, de az előírt törvényes ellenőrzést elmulasztotta és a szabálytalanságokat eltűrte. A vizsgálatot különben Diószeghy Károly gazdasági jegyző ellen is megindították.

— Edison a világ eseményeiről. Londoni lapok írják: Edison, a világhírű feltaláló most ünnepelte hetvenhatodik születésnapját. Ebből az alkalomból az újságírók kérdésekkel halmozták el a rikkanosból lett világhírű feltalálót. Edison karakterisztikusan felelt a hozzáintézett kérdésekre. A Ruhr-megszállásról így nyilatkozott: „Teljesen helyeslem. Franciaország a helyes módot követi. A németek rossz játékosok. Mikor veszítenek, akkor sopánkodnak.“ Tutankhamenről ezt mondta: „Ezek az emberek abban az időben szépen éltek.“ Új háborút Edison lehetetlennek tart, mert — ugymond — senkinek sincs pénze. Hardingot nagyon szereti, csak „kissé lassu“. A politikusokról rendkívül rossz véleménnyel van. „Ha én főszerkesztő lennék, — mondotta — nem engedném meg, hogy lapomat a politikusok egoista propaganda eszközéül használják föl. Ugyis tulsok reklámot csinálnak maguknak.“

— Lenin imádkozik? Párisból jelentik: Moszkvai értesülés szerint Lenin állapota annyira rosszabbodott, hogy orvosai szerint már csak egy hónapja van hátra. Gondolkozásában zavarok mutatkoznak és egész nap hangosan imádkozik.

— Rágalmazási per egy tábornok ellen. Bukarestből jelentik: Dumitrescu kapitány, akit Marghileanu tábornok vesztegetéssel vádolt meg, pert indított a tábornok ellen. A vizsgálat során az ügyészség vállalta a vád képviselését, úgy hogy az ügy legközelebb esküdtbírószág elé kerül.

— Házasság. Dr. Szuk Ottilia és dr. Spán Sándor Budapesten február 25-én házasságot kötöttek.

— A váradi Rimanóczy-bérlet. Nagyváradról jelenti tudósítónk: A Rimanóczy-bérlet ügyében ma lett volna a tárgyalás, de mert az hosszabb időt venne igénybe, a bíróság a tárgyalásra külön napot tűzött ki. A bíróság csak abban illetékes ítékezni, vajjon szerződés hiányában van-e helye a kilakoltatásnak, a szerződés jóváhagyása a közigazgatási hatóságok hatáskörébe tartozik. Nagyvárad város tanácsa még a bírósági és közigazgatási hatóságok döntése előtt kiírja a nyilvános árverést.

— Bialik angol nyelven. Newyorból jelentik: Bialik 50 éves születésnapját nemcsak a zsidóság ünnepli, hanem az amerikai irodalmi körök is. A lapokban és folyóiratokban figyelemreméltó cikkek és méltatások jelentek meg Bialik költészetéről és egy nagyobb newyorki kiadóvállalat megbízást adott az ismertebb Bialik-versek angolra való fordítására. A költemények egy testes kötetet tesznek ki, amely nemsokára meg fog jelenni az amerikai könyvpiacra. A fordítást az amerikai költők legjobbjai vállalták Dr. Josuah Bloch szerkesztése mellett.

— Tűz Bonar Law lakásán. Londomból jelentik: Ma reggel a Downing-streeten Bonar Law miniszter lakásán tűz támadt. A miniszterelnöknek egész családjával sietve menekülnie kellett. A tüzet valószínűleg rövidzárlat okozta.

— Bombát dobtak az ujvidéki „Deutsches Volksblatt“ házára. Ujvidékről jelentik: Tegnap este ismeretlen emberek két bombát dobtak a „Deutsches Volksblatt“ házára. A bomba-robbanás a nyomdaberendezést teljesen elpusztította. A tetteseket még nem fogták el.

— Szabadonbocsátották a rendzavarás miatt letartóztatott diákokat. A szombat esti rendzavarások miatt letartóztatott diákokat tegnap az ügyészség szabadlábra helyezte.

— Halálos álmokjórjvány az Egyesült-Államokban. Londomból jelentik: Az Egyesült-Államokban az álmokjórjvány szerűen terjed. Január elseje óta kétszázhatvan megbetegedés történt, ezek között százötvenkettő halállal végződött.

— Óriási tűzvész Konstantinápoly európai negyedében. Konstantinápolyból jelentik: Perában hatalmas tűzvész tört ki, amely az egész városnegyedet elpusztítással fenyegeti. Az óltás, a felszerelések hiánya, miatt rendkívül nehezen megy.

— Meghalt az „Enden“ parancsnoka. Berlinből jelentik: Von Müller, a híres „Enden“ hadihajó volt kapitánya tegnap Braunschweigban ötven éves korában meghalt.

— Ásatások Palesztinában. Jeruzsálemből jelentik: A „Palestine Exploration Fund“, a legrégibb tudományos társulatok egyike, újra megkezdte működését. Az ásatásokat Askalon ősi tilišteus város körül kezdték. A munkát Garstang tanár, a liverpooli egyetem régésze vezette, aki a kiásott régiségekről megállapította, hogy azok ókanaanai eredetűek. A franciák viszont Jerichótól északra En-Duk közelében egy mozaikot ástak ki, amelyen héber felírás volt. Azt hiszik, hogy a bizánci időkben maradt mozaikról van szó. Olasz tudósok Tiberiástól délre végzett ásatásaik során bukkantak egy ősi zsidó zsinagógára. Dr. Clarence Fischer amerikai archeológus egy bizánci kolostort talált, körülötte pedig arab házak nyomát. Nem lehetett megállapítani azonban, hogy melyik évszázadból származnak ezek a régiségek. A társulat az Ofel hegyén és a Cion hegyén is ásatásokat fog végezni és reméli, hogy Judea régi kultúrájáról becses anyagot fog felszínre hozni.

* Keze fehér és lágy lesz — Kaiser-Boraxot ha vesz.

* A Tarbut leánygimnázium igazgatósága ezúton szólítja fel az I-a oszt. növendékeit, hogy csütörtökön délelőtt 10 órakor; az I-b oszt. növendékeit, hogy pénteken délelőtt 10 órakor jöjjenek az Eötvös-utcai iskolába. Az igazgatóság.

* Legelőnyösebben vásárolhat Clujon az ujonnan megnyitott Izsák Testvérek női divat- és rövidáruházában (Ferencz József-utca 63). Elsőrendű kelengyevászon Lei 36, órna grenadin minden színben Lei 72, 120 cm. széles gyapjuszövet minden színben Lei 132, női- és férfiharisnyák Lei 15-50, stb., itt fel nem sorolt árak a legolcsóbb árban.

* Kelengyét, női és férfi fehérmeműt a legolcsóbban és legszebb kivitelben készít özv. Berkovits Mórné, Mikos Kelemen-u. 17., II. udvar I. emelet.

* Salon „Modelles Elegantes“ Mikó-utca 30. Eredeti modellruhák és kabátok állandó kiállítása. Kosztümök, köpenyek, estélyi és látogató ruhák. Rendelések mérték után a legpontosabb kivitelben.

* Megnyitott Hirsch Antal úri divatszalonja Cluj, Ferencz József-ut 115 sz. alatt. Szövetekben dúsz választék, olcsó árak, szolid és pontos kiszolgálás.

Közgazdaság

Uj német konzulátusok Romániában. Németország a Romániával való kereskedelmi összeköttetésének kimélyítésére konzulátusokat állított fel Brassóban. Az új brassói német konzul Lantz Alfréd, akinek működési köre Máramaros, Beszterce-Naszód, Szolnok-Doboka, Kolozs, Maros-Torda, Udvarhely, Kisküküllő, Alsó-Fehér, Nagyküküllő, Háromszék, Székely, Fogaras és Brassó megyékre terjed ki. A galaci és brassói német konzulátuson kívül Csernovitzban is konzulátust szerveztek, amelynek vezetője Hügel Ervin és működési köre Bukovinára terjed ki.

Románia és Oroszország kereskedelmi összeköttetése. Ismeretes, hogy a román kormány elvileg elhatározta, hogy Oroszországgal felveszi a kereskedelmi összeköttetést. A legutóbbi minisztertanácsban már bizottságot is választottak, amely a hadügyi, pénzügyi és kereskedelmi minisztérium egy-egy megbízottjából áll. A bizottság első feladata lesz: javaslatot tenni az Oroszországba exportálandó árpa, zab és bab ügyében.

Megnyílik az aradi tőzsde. Az aradi áru- és értéktőzsde megnyitása napok kérdése. A tőzsde megnyitásához a temesvári kereskedelmi felügyelő és az aradi katonai parancsnokság már megadta az engedélyt. A tőzsdén jegyzendő aradi értékpapírok iránt máris nagy az érdeklődés. Az igazolt tőzsdeügynökök kaucióját 25.000 leiben állapították meg.

A Nagyváradi Kereskedelmi Csarnok közgyűlése. Nagyváradi tudósítónk jelenti: A nagyváradi Kereskedelmi Csarnok március 11-én tartotta meg rendes évi közgyűlését dr. Popper Ákos bankigazgató elnökle mellett. Az elnöki megnyitó után dr. Fried János tartotta meg titkári jelentését, amelyet a közgyűlés tudomásul vett. A titkár részletesen ismertette azt az akciót, amelyet a csarnok fenntartási költségeinek fedezésére indított és amelynek megszerzésére kétezeröttszáz darab ötszáz lei névértékű kölcsönkötvényt fognak kibocsátani. A közgyűlés dr. Rezső Mór, dr. Popper Ákos és mások felszólalásai, valamint beható vita után elvileg engedélyezte a kötvények kibocsátását és felhatalmazta az elnökséget, hogy az erre vonatkozó intézkedéseket megtegye. Grósz Géza előterjesztésére a közgyűlés a múlt évi zárszámadást és az új költségvetést tudomásul vette. Végül a Kereskedelmi Csarnok kebelében működő választott bíróság tagjainak névsorát vették revízió alá. A bíróság helyettes elnöke Barbu Romulus, jegyzője pedig dr. Adorján Ármán lett.

A Szamosvölgyi blokk megkezdte működését. A Szamosvölgyi fatermelők körében — mint ismeretes — mozgalom indult meg, amelynek célja a vasuti kocsik elosztásának egységes rendezésére a Marosvölgyihez hasonló blokk megszervezése. Az akció, amelynek szervezői és irányítói dr. Böszörményi Sándor, a Munkaadók Szövetségének titkára és dr. Fürs Lajos szerkesztő, eredménnyel járt, a Szamosvölgyi blokk megalakult, sőt a működési engedélyt is megkapta. A Szamosvölgyi blokk teljesen kiépítette szervezetét és március 15-én — közös egyetértésben a Marosvölgyivel — megkezdte működését.

Emelik az autorizált bankok számát. A bukaresti központi devizafelügyeleti hivatal köriratban válaszolt az autorizált bankoknak ama memorandumára, amelyben felvilágosítást kérték a devizatorvény egyes ellentmondó részleteire. A központi hivatal közölte, hogy azok a pénzintézetek, amelyek eddig is vezettek regisztert a devizaügyletekről és a külföldön levő leikészletekről, az új törvény értelmében nem kötelesek új nyilvántartást felkeltetni. Az autorizált bankok korlátozás nélkül köthetnek egymással devizaügyleteket és szükségtelesen minden alkalomra külön meghatalmazást kérniök. A külföldi leletekre nézve érvényben marad a régi rendelet, amelynek értelmében a tulajdonosok havonta csak százezer lei felett disponálhatnak. Bukarestben az iparkamara hétfői ülésén Hagi Theodoraki, a központi devizafelügyeleti hivatal tagja kijelentette, hogy a devizaspekulációk meg-

akadályozása véget feltétlenül szükségesnek tartja az új törvény érvénybentartását. A központi hivatal egyébként elvileg nem zárkózik el az autorizált bankok számának emelése előtt, újabb autorizációt azonban április elseje előtt nem adhat ki, mert az új devizatorvény gyakorlati eredményei csak ekkor válhatnak részben ismertekké.

A bőrpia. A bőrzületnek e hó elsejére várt megélénkülése elmaradt és így az üzletmenetelt a vontatottság és vételkedv hiánya jellemzi. A március hónap eddig a szezonhónapok közé tartozott és így az üzleti lanyhaság ezen időszakban teljesen szokatlan. De az üzleti depresszió nem szorítkozik csupán Romániára, miután a beérkező jelentések szerint egész Középeurópában nagy üzleti pangás észlelhető olyanannyira, hogy egyes országokban az ipar kényszereladásokat eszközöl néha önköltségi áron alul, azonban csupán talpárúknál. E kényszereladásoknál elért árak is azonban jóval felette állanak belföldi árainknál. A belföldi gyártmányoknál az árak a lanyha vételkedv dacára szilárdak, sőt emelkedő tendenciát mutatnak. Az importárúknál az áremelkedés befejeződött, miután a régi készletek kifogytak és az újabban importált áruk a nemzetközi paritás alapján adatnak el. Nagyban áruk: Vaches croupon 185—215, vaches lábas 115—145, vaches hasszél 74—77, vaches nyak 86—94, fekete tehénbőr 135—165, vixosbőr 155—175, cseres juhbőr 175—190, fekete borjúbox 44—72, színes borjúbox 95—105, fekete chevreaux 45—92, lakkechevreaux 120—135, antilop 62—78, fekete chevrette 1250—38, havanna chevrette 15—18.

Valutapiac március 13-án. Bukarest. De-
viza: Páris 1330, London 1044, Newyork 224, Róma 1055, Zürich 4175, Prága 662, Bécs 32, Berlin 114, Budapest 8.

Berlin. Róma 996, London 98.000, Newyork 20.825, Páris 1256, Zürich 3886, Bécs 2968, Prága 61950, Budapest 676.

Zürich. Nyitás: Berlin 26250, Newyork 536, London 2522, Páris 3250, Milánó 2565, Prága 1595, Budapest 1725, Belgrád 560, Bukarest —, Varsó 110, Bécs 7450, Bécs bélyegzett 7475. **Zárlat:** Berlin 258, Newyork 536, London 2523, Páris 3240, Milánó 256250, Prága 1595, Budapest 1725, Belgrád 560, Bukarest 25250, Varsó 117, Bécs 7450, Bécs bélyegzett 75.

Páris. A lei árfolyama a március 13-iki tőzsdényitáskor 775 volt.

Budapesti értéktőzsde zárata: Magyar Hitel 32.000, Osztrák Hitel 5100, Salgó 121.500, Rima 17.500, Déli vasút 14.500, Államvasút 45.250, Kohó 80.000, Atlantika 16.750, Ganz-Danubins 2.750.000, Készlet 334.500, Papír 5200, Slavonia 5600, Földhitelbank 37.000, Viktoria 53.500, Keresk. Hitel 1975, Keresk. Bank 57.000, Beocsini 288.000, Urikányi 185.000, Láng 48.000, Lipták 6050, Schlik 17.900, Brassói 88.000, Zabotai 26.750, Baróti 2850, Cukor 47.500, Klotild 11.900, Temesi szesz 15.500.

Még sehol és soha

nem voltak kaphatók
készen olyan kítűnő

**öltönyök,
felöltők,
fiuruhák,**
mint most

KATZ és MENDEL

cégnél Cluj, Főter 10. szám.

Szövetek nagy választékban.

**Megbízható
húsvéti**

cukor, kávé, frank, beck, szilva, csokoládé, ecetszesz, tea, krumpilisz, kókusz stb. jutányosan kapható

Spéter Mózes Cluj, Széchenyi-tér 12 sz.

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

Lloyd 1214

1461

KOSSUTH LAJOS-UTCA 24.

SPORT

Fuzionált két aradkerületi egyesület. Az aradi kerülethez tartozó szentannai USE és az SAFV legutóbb tartott közgyűlésükön elhatározták a két egyesület fuzióját. A fuzionált egyesületek új neve „Unio”.

Az AAC mezei futóversenye. Az AAC április elsején rendezte meg első mezei futóversenyét négy kilométeres távon és junior jelleggel.

Újabb olasz ajánlat a magyar—olasz atlétikai versenyre. Az olaszok nem ejtették el a magyar—olasz nemzetközi atlétikai verseny tervét. Legutóbbi ajánlatukban április 22-ére hívták meg a magyar atlétikai reprezentánsait. A MASZ azonban a korai terminuson kívül főleg azért sem fogadhatta el a meghívást, mert az olaszok a teljes nemzetközi program helyett csak néhány számból álló mérkőzést ajánlottak. Az olaszok prozopozíciója szerint mindössze három futószám szerepelne, még pedig 100, 800 és 5000 méteres síkfutás.

Joie Ray új egy angolos rekordja. Joie Ray neve érdeklő ma legjobban Amerika sportközönségét. Ahol a kitudó amerikai futó startol, tömegesen tödul a közönség a versenyre. Az elmúlt hét legnagyobb szenzációja a bostoni fedett pályaverseny volt. Az egy angol mérföldes síkfutásban Ray (Illionis) és Baker (Boston) találkoztak. Izzalmas küzdelem után Ray győzött és 4 perc 19 másodpercre javította az egy angol mérföldes síkfutás fedett pálya rekordját.

Felelős szerkesztő: DR. MARTON ERNŐ

Sport kötött- szövött Árúház

aradi hűfő és kötött-szövöttgyár lerakata

Kötött kabátok, svetterek,

kötött ruhák, harisnya és

keztü eredeti gyári árban

o o o kapható o o o

CLUJ, Wesselényi-utca 16. sz.

Róka, kelme, szőrmefestés és vegytisztítás

a legjobb
kivitelben a

„KRISTÁLY“-nál
Cluj. — Telefon 500.

Bővebb felvilágosítás az összes fiókokban.

Megérkezett!

A valódi **ortodox húsvéti**
surányi cukor és csakis

Bermann Wolf

nagykereskedőnél Cluj, Széchenyi-tér 39 alatt kapható.

Húsvéti egyéb cikkek is már raktáron vannak. Kérek sürgős rendeléseket.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor:

Szerda: Gyurkovics leányok. (Bérlétszünetben. Rendes helyárrakkal.)

Csütörtök: A Bajadér. (Első bemutató előadás: Odette-Kolbay, Radjami-Sümegi, Mairenne-Somogyi, Napoleon-Ekecs, Fülöp-Leövey, Prinquette-Izso. Première kértel 38. szám. Première-helyárrakkal.)

Péntek: A Bajadér. (2-odszor. Premier helyárrakkal, bérlétszünetben.)

Szombat délután 3 órákor: És Pippa táncol. Ifjusági előadás olcsó helyárrakkal. (Előadó Földvári György.) Szombat: este 7 órákor: Bajadér. (3-adszor. Première-helyárrakkal. Bérlétszünetben.)

Szombat este 11 órákor: A Gyilkos álarca. (Famagazgoria 8 képben. Ujdonság először. Az Oroszlán. (Ujdonság először.) Audiencia (Ujdonság, először. Première-helyárrakkal.)

Vasárnap d.
lépésé

Vasárnap est
helyár

Vasárnap est
2-odsz

diencia

Hétfő: A Ba

R. Ha

Neme

Izso.

(Premi

Kedd: A B

Napi t

* Közp

nagy előad

A Baja

letek után me

szinpadon az

jure Bajadér

kívüli ambíció

az Izso Mikló

lisa mellett.

rekerülni. Els

következő sz

ziette Somogyi

Ekecs. Fülöp

mutató előad

este lesz ez

Baba, Mariett

Berky, Fülöp

adást premiére

előadásokra a

szemben kaph

A Gyilk

képből álló iz

A gyilkos ál

Kean Edmund

azt írta meg n

van ennek az

szombaton este

pekben Táray

Erzsivel. A gy

fogják bemuta

melynek Aude

burlesket.

Apolló

szimfónia. Az E

Csütörtökön a

A három álarc

Egyeter

evad legkiváló

című, remekszé

része kerül szin

Uránia

Filmcompani m

Főszerepben: a

Mult emlékei.

ladi regénye.

A cluji S

kezera. 1923

mt. Pályázatok

Jakab ur című

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

Cluj-Kolo

RT
 leti egyesület. Az
 ai USE és az SAFV
 elhatározták a két
 egyesületek új neve
 senye. Az AAC ápr
 mezei futóversenyt
 or jelleggel.
 a magyar-olasz
 sok nem ejtették el
 tikaik verseny tervét.
 22-ére hívták meg
 ait. A MASZ azon-
 főleg azért sem fo-
 az olaszok a teljes
 néhány számból
 laszok prozopozíciója
 am szerepelne, még
 os sikfutás.
 os rekordja. Joie
 Amerika sport-
 rikai futó startol,
 ersenyre. Az elmúlt
 ostoni fedett pályá-
 földes sikfutásban
 ston) találkoztak.
 győzött és 4 perc
 gy angol mérőföldes

Vasárnap d. u.: A Gsikós. (Szentgyörgyi István föl-
 lépésével. Olcsó helyárakkal.)
 Vasárnap este 7 órakor: A Bajadér. (4-cdszer. Premiére-
 helyárakkal. Bérletszűnetben.)
 Vasárnap este 11 órakor: A Gyilkos álarcz. (Ujdonság
 2-odszor.) Az Oroszlán. Ujdonság 2-odszor. Au-
 diencia. (Ujdonság 2-odszor) Rendes helyárakkal.)
 Hétfő: A Bajadér. (Második bemutató előadás.) Odette:
 R. Halász Baba, Radjami-Réthely, Marianna-
 Neményi Lili, Napoleon-Berky József, Fülöp-
 Izsó, Primpinette-Leóvey. Premiére-helyárakkal.
 (Premiére-bérlet 39. szám.)
 Kedd: A Bajadér. (6-odszor. Rendes helyárakkal.
 Napi bérlet 108 szám C.)

* Központi télikertben minden este 9 órakor
 nagy előadás. Beléptidij nincs. 1425

A színházi iroda hírei:

A Bajadér. Hetekig tartó szorgalmas előkészü-
 letek után most már az utolsó főpróbák folynak a
 színpadon az idei évad nagy szenzációjából: Kálmán
 Jure Bajadér c. új operettjéből. Nagy kedvvel és ren-
 dítvői ambícióval készül reá az egész operett-ensemble
 az Izsó Miklós rendezése és Stephanides József dirigá-
 lása mellett. A Bajadér tíz egymásutáni estén fog szin-
 telenkedni. Első bemutató előadása csütörtökön lesz a
 következő szerep osztással: Odette-Kolbay Ildiko, Ma-
 riette Somogyi Emmi, Radjami-Simegi, Napoleon-
 Ekecs, Fülöp-Leóvey, Primpinette-Izsó. Második be-
 mutató előadása ugyancsak premiére bérletben hétfőn
 este lesz ezzel a szereposztással: Odette-R. Halász
 Baba, Mariette-Neményi, Radjami-Réthely, Napoleon-
 Berky, Fülöp-Izsó, Primpinette-Lóveci. Az első öt elő-
 adást premiére helyárakkal tartják meg. Ezekre az
 előadásokra a pénztáraknál már csak igen korszátolt
 számban kaphatók jegyek.

A Gyilkos álarcz. Szombaton éjjel. Egy nyolc
 képűből álló izgalmas fantazmagoriát írt Hevesi Sándor
 A gyilkos álarcz címen. A nagy angol színésznek
 Kean Edmundnak életéből ragadott ki egy epizódot s
 azt írta meg mesteri tollal. Budapesten óriási sikere
 van ennek az érdekesítő drámanak, amelynek nálunk
 szombaton éjjel 11 órakor lesz a premiére, a főszere-
 pekben Táray Ferenczel, Szabados Piroskával, Baróti
 Erzsivel. A gyilkos álarcz-cal egy előadás keretében
 fogják bemutatni Futhy Soma pompás vigjátékát,
 melynek Audencia a címe s az Oroszlán c. kacagtató
 burleszket.

Mozgók műsora:

Apollo mozgóban: szerdán Bazzé örökbecsű
 színműve, Az Egyenlőség, filmen, Ur és szolgáló címmel.
 Csütörtökön a francia Pathé-gyár artisztikus remeke!
 A három álarcos.

Egyetem mozgóban: szerda-csütörtökön az
 évad legkiválóbb attrakciójának, A Sasok Aggóniája
 című, remekszép Pathé-filmnek, a második és befejező
 része kerül színe.

Uránia mozgóban: szerdán még az amerikai
 Filmcompant megkapó életképe, A dollárprincess fut.
 Pószerepben: a kedves Gladys Walton. Csütörtökön A
 Mult emlékei. A francia Pathé-gyár drámai erejű, csa-
 ládi regénye.

Pályázati hirdetmény

A cluj-i Sasz Chevra pályázatot hirdet előimád-
 kozóira. A pályázatok az egyleti előadásokhoz küldendők Dick
 Jakab ur címére.

Cluj-Kolozsvár, 1923 március 12.

Janovitz Farkas
 curator.

Kenderzsineget,

1881
 zsinórokat és hevedereket raktárról
 szállít
Bleier és Weisz
 cég vezérképviselete:
 Emanuil Salamon & Comp.
 Cluj, Piata Mihai Viteazul 40 szám.

Nagy mennyiségben érkezett:

Maister Lucius és Badische Anilinek

Sósav
 Kénsav
 Szalmiákszesz
 Ablaktapasz (git)
 Firnisz
 Tavotta
 Olajok
 Enyv
 Kefearuk

valamint minden-
 nemű festék- és
 fűszerárú előnyös
 árak mellett nagy-
 ban és kicsinyben
 kaphatók.

KALMÁR

Áruforgalmi R.-T. Cluj str. Regina Maria 42

Grünwald és Steiner
 cluj,
 Piata Unirii
 12

Női divat-
 külön-
 leges-
 ségek
 áru
 háza

Tavaszi divatujdonságok:

BOEBERRY,
 COOVERCOOT köpenyre
 és kosztümre, CSIKÓS ANYA-
 GOK ALJAKNAK nagy
 választékban 1472

N. é. hölgyközönség fi-
 gyelmébe ajánlom újonnan
 lényesen átalakított női

Kalapszalómat

Párisi modellek megérkez-
 tek. Átalakításokat hozott
 kelméből is jutányosan
 vállalunk. Gyászkalapok 3
 oo óra alatt készülnek oo

Moskovits Rózsika

(Aubon Marche)
 Cluj, str. Memorandului
 (v. Unió-utca) 9. 1427

Bankhaus

Halpern & Segall

Centrale: Cernauti. Filialen: Bucuresti, Galati
 Cluj, str. Gheorghe Barlitu 2

Telegr. Adr.: „Halsegbank“
 Agenturen: Chisinau, Jasi

Übernimmt, Überweisun-
 gen auf allen Plätzen der
 Welt unter kulantesten
 Bedingungen, sowie alle
 komerciellen Transaktio-
 nen und Bankgeschäfte

Makói dughagyma és uradalmak
foghagyma által nemesít

csiraképeségű magvak kaphatók kisebb és nagyobb
 tételben Schwarcnál Nagyvárad, Szacsavay-u. 11.

Csillárok

asztali és éjjeli szekrénylámpák a
 leggyorsertübbtől legdiszesebb kivi-
 telig nagy választékban állandóan
 raktáron, továbbá villany-vasalók
 és fűzők, valamint az összes
 szerelési anyagok és
 minden feszültségre kicsinyben
 és nagyban eladása. !!

ERDÉLYRÉSZI CSILLÁRRAKTÁR
 Cluj-Kolozsvár, Calea Reg. Ferdinand
 1469 (volt Wesselényi Miklós-u.) 11. szám.

Külföldi likőr- és pezsgő-
 különlegességek kaphatók

LUCULLUS-nál

Oradea-Mare
 Bémer-tér. 1392

Viseljen
 sok előnye
 mi a t
PALMA
 kaucsuk cipő-
 sarkot és cipő-
 talpat

UJ ÜZLET!

Lób,

Baumzweig

si Fiul

női és férfi konfekció üzlete
 Calea Regele Ferdinand (v.
 Ferenc József-ut) 34. (Urá-
 nia-mozgóval szemben)

Megérkeztek

a legújabb külföldi tavaszi
 női modellkabátok, férfi
 felöltők és öltönyök leg-
 jobb minőségben!

Mérték utáni rendelések 48
 órán belül készülnek! 1468

Exportját és importját

Románia, Magyarország,
 Ausztria és Németország

között határidővel és legolcsóbb fix
 díjtételek mellett csak

Deutsch Testvérek

nemzetközi szállítási vál-
 lalata tudja lebonyolítani.
 Központ: Cluj, Piata Unirei 26.

HÁZAK Wien I. Rottenturmstrasse 27 Buda-
 pest, VII. Rákóczi-ut 6, VII. Dohány-utca 3.
 Oradea Mare, Rákóczi-ut 24. Brasov, Kapu-
 utca 61. Arad, Simonyi-utca 13. Orsova, Duna-
 part. Szolnok Madách-utca 1. Expoziturák:
 Bruck, Hegyeshalom, Moson, Biharkeresztes,
 Békéscsaba, Cirtici, Kötégyán, Biharpüspöki.

Fuvarlevél felülvizsgálati iroda
 Speciális dunai forgalom!

Favorit la esokoládéja

előzetes pénzbeli kiküldés mellett, lei 130.— pr. kg Cluj, Calea Victorei 99.
 Nagyobb vételnél kedvezmény. Kivánatra szám. Telefon 2-71

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 1 lei. — Vastagabb betűvel szedett szavak 2 lei. — Leghísebb apróhirdetés díja — 10 szócig — 10 lei. Jelleges hirdetsékre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésekkel a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbítanak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegkötség fizetendő.

Elsőrendű orth. libazsír
135 leiert kilonként kapható Weisz Rezsónél Malom-utca 22. 5279

Okleveles polg. iskolai tanár, ki jelenleg román állami iskolában tanít, román, héber, magyar és német nyelvtudással zsidó iskolánál keres alkalmazást. Cím a kiadóban. 5262

Egy új telepen kereskedésnek nagyon alkalmas 4 utcára nyíló ház hely olcsón eladó. Ertekezni Csányi mérnök Honvéd utca 21. Ugyanott más telkek is olcsón eladók.

Butorgyárosok és asztalosok figyelmébe
Ertesítjük önöket és a nagyközönséget, hogy butorfényező műhelyünket megnyitottuk, melyben a legmodernebb fényezést vállaljuk és bármilyen furnér utántárat erözünk. Épület és szobafestést a legújabb divat szerint készítünk.
Kulcsár Testvérek festők Cluj, Széchenyi-tér 25 sz. 5275

Kertész gyümölcsfák tisztításához kerestetik. Cím a kiadóban. 5266

Szakképzett kádár-segéd állást nyerhet. Cím a kiadóban. 5266

Lakást keresek egy-két szobást lehetőleg mialóbbi beköltözésre. Lelepett fizetek. Cím a kiadóba 5272

Érettségizett fiatalember megfelelő állást keres. Leveleket „Szerény igény” jellegre a kiadóba kér. 5276

Dr. SINGER DÁVID
Bucuresti, (strada Franklin 5) ügyvéd
keres azonnali belépésre ügyvédjelöltet vagy fiatal ügyvédet.
Munkaköre az első időben a belső irodai ügykezelésre, főleg a magyar levelezés ellátására terjedne ki. Ajánlatok fizetési igények és eddigi működés megjelölésével fenti címre kéretnek. 5267

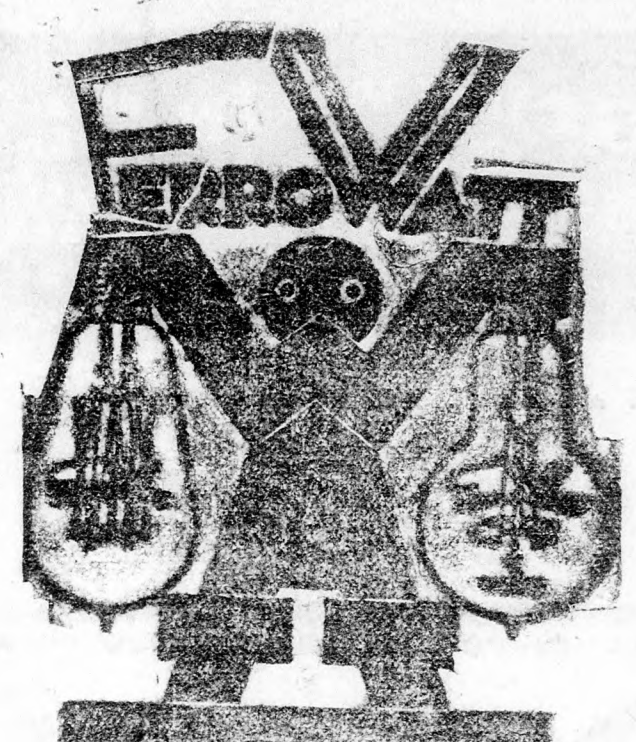
Cégtáblákat legolcsóbban készít **JAKAB**
Strada Regala 12a. (volt Majális-utca). 1316

Telefon 81. **Ládagyár** Telefon 81.
Mindennemű ládákat és tádozozokat összeszegezett és szétszedett részben megrendelésre azonnal készíti és szállítja a legolcsóbb napi áron 1361
Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyar Cluj, Strada Cernauti (volt Kajántól-ut) 1 szám

NARANCS CITROM
ELÖNYÖS ARAK!
TELEFON 397
és mindennemű délgyümölcs, fűszer érkezett
Katz és Bernáth
Cluj, Piata M. Viteazul 22
1318

Gladys
Az előkelő világ cipőkéremje

A legjobb minőségű lámpa!
Ha takarékos akar lenni, csak ezen félvattos lámpát használja!

Raglán
esőköpeny, öltöny
Neumann M.
1502 cégnél Cluj, Fötér

Utazó bőrönd és táska legjobb minőségben kapható Farmati bőröndösnél Cluj, strada Memorandului (Unio-n.) 13
ROSENZWEIG ANTAL Cluj, fűszerkereskedő Piata M. Viteazul No. 38
Husvétli FOD 75 75D fűszer cikkek mint minden évben kaphatók u. m. cukor, kávé, frank, beck, ecet, ecetszesz, só, dió, tea, borok, szilvium, likörök, kókusz stb. 1321

Papir és fűszernagykereskedők figyelmét felhívja az iskola saisonra „Zea” első román krétagyár Cluj.

Butorkereskedők és butorvásárlók figyelmébe!
Mielőtt szükségletüket beszereznék tekintsek meg raktárunkat, ahol nagy választékban különösen háló-, ebédlő- és uriszobák kaphatók kedvező fizetési feltételek mellett is. Elvállalunk: szállodák, éttermek, kávéházak, üzletek, bankok stb. modern berendezését.

Victoria Faipari Műbutorgyár rt.
Tárgu-Mureş—Marosvásárhely
Gyártelep: Str. Bererie (Sörház-utca) 17. Üzlethelyiség: Sft. Georg (Szentgyörgy-u.) 5.

TEXTILIMPORT

JULIU WEISZBERGER & Co.

TIMISOARA

ULEVARDUL REGELE FERDINAND, PALATUL HILT

Külföldi textilgyárak vezérképviselete és bizományi raktára:
Neumann, Rothmüller Textil A.-G. Wien
M. B. Neumann's Söhne
Mech. Weberei, Farberei u. Cottondruckfabriken Königinhof a/E Hohenems
Otto & Emil Schlein
Druckfabrik Königinhof a/E

Állandó nagy raktár! Gyárt árak!

Csak nagykereskedőket szolgálunk ki!

Táviratcím: Textilimport Timisoara 1491
Telefon 19—82

SZERKESZTŐ
HIVATAL
Cluj, Kol
L. Pop (C
Az „UJ K
Szerkeszt
hivatal
Zs. N. S.
A kézirata
szerkeszt
sendők.
ad
VI. évfolyam
A H
feszült. C
Poincaré
kezett. I
kancellár
nem oldo
se hozott
küldött T
tárgyaltak
melyest,
szeli távir
elnök ne
terveitől.
bosszuállá
hogy ha
poincarizn
visszavonj
hírek men
a brüsszel
meglepően
Ruhr-terü
ségecsa
a jóvátéte
siet megm
nek félren
akció abb
valami r
között, m
tik, hogy
a Ruhr-vi
szó, hogy
tel a m
konferenci
a megszáll
helyzet is
hogy a R
Ang
Izgatta az
külön akc
tehettek s
ügyes ta
az angol
feloszlott.
francia-an
szatra, me
lesz meg
gombok nem
és tekinté
mint ezid
rózi jobb
amely het
galmasabb
kérdés szo
hogy a B
kezdték
nem török
matpolitik
A brüssze
a titkos d
olyan do
csak betet
közvetiten
mert Poi
barátságtal
politika ó
angol poli
övakodik
Epiz
metlen és
tisztet meg
nem lehet
tonák, két